

**SEPTYNI PROF. DR. VIDMANTO EGIDIJAUS KURAPKOS
DEŠIMTMEČIAI IŠ ŠEIMOS PERSPEKTYVOS**

**Birutė Kurapkienė,
Ieva Mickuvienė,
Karolis Kurapka,
Austėja Mickutė,
Augustė Mickutė**

Ilgai buvo svarstoma, kaip gi šią dedikuoto leidinio dalį pradėti, kas įžangoje gi turėtų būti papasakota, o ir dar kaip tai atlikti. Kol buvo rastas, matyt, tas raktas, derintis juk reikėjo tarp penkių asmenų, kuris skaitytojui leis susipažinti su, atrodo, pažįstamu asmeniu, mums visiems žinomu profesoriumi, daktaru Vidmantu Egidijumi Kurapka. Didžioji dalis mūsų profesorių pažįstame kaip bendramokslį, bendradarbį, dėstytoją, disertacinių darbų vadovą, draugą, bendražygį.

Negaliu sakyti, kad mums, rašantiesiems, suprantant visą atsakomybės našta gulančią ant pečių, buvo/yra lengva, pristatyti šį mums per skirtingas prizmes pažįstamą asmenį. Gal todėl apmastymo, žodžių, sakinių, pastraipų dėstyto laikas, jas parašant, trinant, ir vėl iš naujo aprašant, diskutuojant ir prisimenant

Su kolegomis Graikijoje

užtruko. Nemažai pasakyta, daug liko ir neužrašyta. Visų šių jausmų ir potyrių pasekmėje, stengtasi papasakoti, o skaitytoją gal ir supažindinti, su pagrindiniais prof. dr. Vidmanto Egidijaus Kurapkos, lengvumo dėlei toliau tiesiog Egidijus, Tėtis, Vyras, Senelis, gyvenimo etapais taip, kaip juos matė, išgyveno, patyrė jo šeimos nariai, tai yra visų pirma žmona, ir mama Birutė Kurapkienė, dukra Ieva Mickuvienė, sūnus Karolis Kurapka, bei anūkės Austėja Mickutė ir Augustė Mickutė, kartu. Tikrai šiuo tekstu, pavadinkime jį trumpąja subjektyviaja biografija, nesiekiamo atskleisti ar išsamiai išdėstyti profesoriaus indelio į mokslą, kuris, sutikime, neįkainojamas ir dar ilgai bus vertinamas, matyt nerasime teisės studento bent jau nevarčiusio šio autoriaus mokslinių darbų, ar aprašyti akademinės veiklos, ar administracinio darbo vingių, sprendimo priėmimo priežasčių ar panašiai. Stengsimės Jus glaustai vesti per vyro, tėčio, senelio gyvenimo etapus, trumpai nupasakojant savuosius prisiminimus, girdėtas istorijas, išgyventus jausmus, pasiliekant kai kuriuos atsiminimus tik sau.

Pirmasis dešimtmetis (0–10) 1952 07 20 – 1963 07 20

Tėtis, kaip daugeliui yra žinoma, gimė 1952 m. liepos 20 d. Balbieriškyje, pedagogų Marytės ir Prano šeimoje. Mažasis Egidijus ten mokėsi iki penktos klasės.

1963 m. šeima persikelia gyventi arčiau giminių į Viešvėnus¹ (mažas kaimelis šalia Telšių). Mama ir tėtis dirbo Viešvėnų mokykloje². Mamos dvi seserys ir brolis, verta paminėti, taip pat buvo pedagogai. Nuo mažens matomas pavyzdys, o ir skiepijamas žingeidumas, disciplina, atsakingumas, bei meilė pažinimui, buvo ir pagrindiniai veiksniai tolimesniajai Egidijaus ir profesinės specializacijos kryptiai. O kartu, tai koreliavo, nenuostabu, ir su laisvalaikio užsiėmimais: knygos, leidusios lavinti vaizduotę, turtinusios iškalbą (kas yra girdėjęs tėčio „trijų aukštų tostą“ supras), bei pasaulėžiūrą, bei sportas, kuris

¹ Iš archeologinių radinių yra matoma, kad Viešvėnų apylinkėse žmonės gyveno jau akmens amžiaus pabaigoje.[4] Vietovė minima nuo 1253 m., priklausė istorinei Ceklio žemei. XVI a. Viešvėnai buvo Žemaitijos seniūnų, o nuo XVI a. pradžios Ldk valdovo valdžioje. 1567 m. minimas miestelis. 1758 m. pastatyta pirmoji Viešvėnų bažnyčia: https://lt.wikipedia.org/wiki/Viešvėnai_I

² XIX a. pradžioje ir anksčiau pradinis mokymas tekdavo parapišioms mokykloms. Viešvėnų mokykla pirmą kartą paminėta 1858 m. Čia mokėsi 68, o kitais metais net – 72 mokiniai. Lietuvos Respublikos metais mokykla Viešvėnuose pradėjo veikti 1919 m. Pirmoji mokytoja paskirta Marija Miceikaitė, kilus iš Paežerės k. Iki 1940 m. namai Viešvėnų mokyklai nepastatyti. 1964 m. pastatoma nauja mūrinė mokykla. 1963–85 m. mokyklai vadovavo Birutė Stancelienė. Nuo 1984 m. mokykla tapo vidurine. 1987 m. išleista pirmoji abiturientų laida. Vėliau mokykla tapo dešimtmete, buvo renovuota. Nuo 1988 m. mokyklai vadovauja Jonas Petrauskas: <https://www.viesvenai.telsiai.lm.lt/index.php/veikla/istorija>

Dirbant Lietuvos teismo ekspertizės mokslinio tyrimo institute, P. Pošiūnas, P. Kūris, S. Stačiokas ir E. V. Kurapka (1989)

užgrūdina pergalių siekimui. Kaip galite spėti, mokėsi Egidijus, labai gerai. Tvarkant anapilin išėjusios močiutės dokumentus, prisimena Birutė, radome Egidijaus pažymių knygele, kurioje, kaip galima ir drąsiai spėti, buvo vieni penketai.

Antrasis dešimtmetis (11–20) 1963 07 20 – 1972 07 20

Egidijus, 1970 metais baigia Telšių Žemaitės vidurinę mokyklą³. Iki „raudo“ diplomo pritrūksta, nors ir teisingai išspręsto, tačiau sava metodika, vieno matematikos uždavinio.

Tais pačiais metais išvyksta studijuoti į Vilnių. Kaip jau tapo legenda šeimoje, išvykęs iš mažo kaimelio Telšių rajone, studijuoti į Vilnių mediciną, to labai norėjo močiutė, pakeliui apžavėtas dėdes Juliaus (Julius Dumbliauskas), mūsų šeimos teisės „klando“ patriarcho, advokato, pasakojimais apie kosmoso teisę, tuo itin susižavėjęs, jaunasis Kurapka, peržengęs stojimo barėją (tais metais į teisės studijas konkursas: 300 stojančiųjų ir tik 90 vietų) įstoja į teisės studijas, kurias, kaip mums žinoma, sėkmingai baigia 1975 m.

Dar studijų metais atsiskleidžia Egidijaus, teisininkui itin būtinas kritiškas

³ 1950 m. Žemaitės vardo mergaičių ir I-oji berniukų gimnazijos susijungė į vieną mokyklą, pavadintą Žemaitės vidurine mokykla. Gilias humanistinio ugdymo tradicijas turinti mokykla stengėsi išsaugoti aukštą akademinį lygį, 1969 m. direktoriaus J. Tumavičiaus iniciatyva įvedamas sustiprintas lietuvių kalbos mokymas, pradedama dėstyti lotynų kalba. Mokyklos literatūra darbai žinomi visoje Respublikoje: https://lt.wikipedia.org/wiki/Telšių_Žemaitės_gimnazija

Kartu visada

mąstymas, novatoriškumas, vėliau persidavęs ir jo mokslinėje veikloje, kuris derėdamas šalia charizmos, leidžia aktyviai įsitraukti į Vilniaus universiteto studentų veiklas, labiausiai – ankstyvąją mokslinę veiklą.

Trečiasis dešimtmetis (21–30) 1972 07 20 – 1982 07 20

Trečiajame dešimtmetyje, įvyksta esminiai gyvenimo įvykiai, lemiantys tolimesnius vingius.

1975 metais baigus Vilniaus universitetą, pradeda dirbti Lietuvos teismo ekspertizės mokslinio tyrimo institute, trasologijos ir balistikos tyrimų laboratorijoje, moksliniu bendradarbiu. Įgimta lyderystė, atsidavimas darbui, kuris lydi tėti visą jo karjerą, neliko nepastebėta, ir neužilgo jis jau – laboratorijos vedėjas.

Tie patys metai tampa lemtingi ir šeimyniniame gyvenime, kai, galima sakyti atsitiktinumo dėka, sutinkama ir būsima žmona Birute Mendelytė (Kurapkienė) (g. 1955 m. liepos 18 d.) – bibliotekininkė iš Šiaulių.

1977 m. gegužės mėn. atšokamos vestuvės ir šiais metais (2022 m.) minimas dar vienas solidus jubiliejus – 45 metai, kai kartu. Birutė: „*Egidijui, visuomet buvo, yra ir bus, pirmoje vietoje šeima, nepriklausomai nuo to, kiek laiko, jėgų*

*Dukra Ieva,
žentas Giedrius
Mickus, Austėja
ir Augustė –
anūkės.*

ir pastangų jis dėjo mokslo labui. Būtent tas įskiepytas atsidavimas šeimai, o ir darbui, lydi jį visą laiką, ir tu žinai, kad tai sunku derinti, kartais to neįmanoma. Negalima sakyti, gyvenime visko yra, išgyvenome daug. Egidijus begalo mylėjo mamą, kuri pragyveno 97 metus. Su pagarba ir dabar ją prisimena. Turim nuostabius vaikus, anūkus. Visas atostogas visada stengiamės praleisti kartu. Kai vaikai buvo maži, atostogaudavome Palangoje, Nidoje. Atsiradus galimybei išvykti, apkeliaavome nemažai šalių. Reiktu Jums pasiklausyti kaip jis pasakoja apie keliones. Šeimos puoselėjimas, leido įskiepyti ir vaikams, tradiciją, kuomet mes visas šventes visi susirenkame, nepriklausomai ar tai būtų mūsų namai, ar sodyba. Svarbiausia praleidžiamas laikas kartu. Galime pasidžiaugti, kad dar

Sūnus Karolis
su šeima (Eglė ir
Fatou)

turime mano tėvus, kuriems jau virš 90 metų anūkės turi ne tik senelius, bet ir prosenelius. Keturios kartos kartu.“

1977 m. gimsta dukra Ieva: „Vaikystėje kai važiuodavome kartu viešuoju transportu rytais į darželį autobuso langai būdavo apšalęs gražiais raštais. Sėdėdama tėčiui ant kelių kartodavau eilėraščių⁴ „<...> Briedžio ragais išrašyta <...>“. Pamenu, kad po darželio tėtis vesdavosi mane į futbolo stadioną žiūrėti rungtynių, man vaikystėje labai patikdavo šis sportas dėl ledų nešiotojų, kurie rungtynių metu pardavinėdavo šiuos skanėstus tribūnose. Kad aš ramiai sėdėčiau, tėtis man nupirkdavo ledų ir net ne vieną porciją. Pamenu, jog kiekvieną rytą

⁴ Prieiga per internetą: http://www.ltvirtove.lt/eilerasciai.php?lt=janina_degutyte_naujieji_me-tai

Sausio 13 tosios naktis Policijos akademijoje

tėtis mane lydėdavo į mokyklą iki pėsčiųjų perėjos ir išmokė labai svarbią gyvenimišką pamoką, kad gatvę pereiti galima tik per pėsčiųjų perėją, net dabar jau suaugusi vadovaujuosi šiuo patarimu. Skamba gal ir naiiviai, bet tiesiog reikia girdėti tą ramų ir įtikinamą balsą ...“.

Ketvirtasis dešimtmetis (31–40)

1982 07 20 – 1992 07 20

Ketvirtasis dešimtmetis, ne ką mažiau kupinas įvykių, susijusių tiek su asmeniniu, tiek darbinio gyvenimu, jau nekalbant apie nepriklausomybės aušrą.

1985 m. spalio 24 gimsta sūnus Karolis: „Iš vaikystės kaip neišdildomus prisiminimus prisimenu praleistą laiką su tėčiu, tiek Viešvieuose pas močiutę, kuomet tėtis kartu su dėde mane pirmą kartą nusivedė žvejoti prie šalia esančio prūdo (nesvarbu kad tuomet gaudžiau su bambukine meškere prie kurios buvo pririštas valas be kabliuko.), tiek kartu visa šeima praleistą laiką Palangoje, man dar nemokant plaukti, jei gerai pamenu, Lino baseine, sese netyčia nutraukė man gelbėjimo ratą, ir tėtis, kaip tikras didvyris, mane tuomet ištraukė, nes kaip kirvukas nirau žemyn.“.

1988 m. – apginama daktaro disertacija.

1991 m. sausio įvykius prisimename, su siaubu, kaip košmarą. Prisimenu (Birutė) išlydėdavau vyrą, kaip į karą, atsisveikindavome, buvo nepakeliama, nežinojom ar sovietų sąjungos kariai puls Policijos akademiją, ar ne. Antakalnio pastatus buvo užėmę kariai, o pagrindinius rūmus saugojo darbuotojai ir studentais, tame tarpe ir Egidijus. Kiek aš prisimenu (Karolis), man buvo tik 6 metai, tėtis parnešė iš darbo video magnetofoną – ot buvo laikas, žiūrėjau filmus be perstojo.

1988 m. – apginama daktaro disertacija.

1991 m. sausio įvykius prisimename, su siaubu, kaip košmarą. Prisimenu (Birutė) išlydėdavau vyrą, kaip į karą, atsisveikindavome, buvo nepakeliama, nežinojom ar sovietų sąjungos kariai puls Policijos akademiją, ar ne. Antakalnio pastatus buvo užėmę kariai, o pagrindinius rūmus saugojo darbuotojai ir studentais, tame tarpe ir Egidijus. Kiek aš prisimenu (Karolis), man buvo tik 6 metai, tėtis parnešė iš darbo video magnetofoną – ot buvo laikas, žiūrėjau filmus be perstojo.

1990 m. Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga⁵organizavo ekspediciją į

⁵ 1988 metais pakilus tautinio Atgimimo banga sužadino viltis kovoti dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo. Buvę sovietinių lagerių politiniai kaliniai ir Sibiro tremtiniai pirmieji suskato jungtis į organizaciją. Susikūrė „Tremtinio“ klubas, kurio steigiamasis suvažiavi-

*Sibiro platybėse
1990 m.
senelio palaikų
parsivežti*

Altajaus kraštą (Sibiras) parsigabenti ten likusių artimųjų palaikų. Egidijus kartu su pusbroliu Gintu ir švogeriu Vytautu vyksta ir parsiveža senelio palaikus. Visai giminei buvo svarbu, kad protėviai ilsėtusi savo žemėje. O šios kelionės istorija, leisime sau atskleisti tam tikrą paslaptį, o kartu ir paskatinti patį Egidijų, turi atgulti atskirame leidinyje. Patikėkite, tai verta atskiro pasakojimo.

1990 m. rugpjūčio 18 d. perkėlimo tvarka paskiriamas Lietuvos policijos akademijos (LPA) Baudžiamojo proceso ir kriminalistikos katedros viršininku. Nuo 1991 m. Kriminalistikos katedros vedėjas.

1991 metais suteikiamas docento vardas.

Penktasis dešimtmetis (41–50) 1992 07 20 – 2002 07 20

1994 metais pradeda eiti LPA prorektoriaus pareigas.

1995 metais vyresnioji dukra baigia mokyklą, suka tėčio pėdomis ir įstoja į akademiją. Ieva: „*Visuomet jaučiau didžiulę atsakomybę prieš tėtį, o tai skatino stengtis dvigubai. Visuomet prisimenu tėčio paskaitas, kurių negalėjau praleisti, nes tėtis visuomet įėjęs į auditoriją, pirmiausiai akimis susirasdavo mane. Jaučiau jo žvilgsnį ir vidinį pasididžiavimą.*“

2001 m. suteikiamas profesoriaus pedagoginis vardas.

mas įvyko 1988 metų vasarą Kaune, o tų pačių metų spalio 29 dieną buvo sušauktas pirmasis tremtinių ir politinių kalinių suvažiavimas. Atskiruose Lietuvos miestuose ir miesteliuose pradėjo steigti „Tremtinio“ klubo skyriai. 1990 metais nuspręsta pasivadinti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Iki 1990 metų kovo 11 dienos į LPKTS buvo susibūrę apie 76 tūkstančiai žmonių, organizacija turėjo 58 skyrius visoje Lietuvoje: <https://www.lpkts.lt>

*Įdomūs
pokalbiai
apie teisę ir
teisingumą*

1996 metai

*Prezidento
A. Brazausko
vizitas (1997 m.)*

Garbės daktaro
regalijų įteikimas
Lietuvos
Prezidentui
Valdai Adamkui

Šeštasis dešimtmetis (51–60) 2002 07 20 – 2012 07 20

2003 m. vasario 14 d. gimė pirmoji anūkė Austėja Mickutė. Savo būdu ir pomėgiu knygų skaitymui labai panaši į senelį, galima sakyti kopija. Austėja: „Nuo pat mažumės aš buvau lyginama su seneliu, aišku, visada tai priėmiau kaip komplimentą, net jeigu tai nebūdavo pasakyta teigiamame kontekste. Močiutė dažnai sako, jog mes abu bendraujame su kosmosu, tačiau, manau, kad tai nėra blogai, jeigu tai mus suartina. Aš esu labai Jam dėkinga už visus patarimus ir pagalbą. Nuo pat gimimo jis mane lepino ir skatino mano pomėgius. Kiekvieną kartą, kai norėdavau išlieti savo nuomonę apie perskaitytą knygą ar sužinotą faktą, žinojau, kad senelis visada mane išklausys ir net kartu padiskutuos. Manau, Jis yra tas žmogus, kuris įskiepijo man meilę mokslams. Atsimenu, kai įstojau į savo norimą gimnaziją, kur buvo privaloma lotynų kalba, senelis nusprendė mane paruošti prieš mokslams prasidedant, kad mokėčiau bent pagrindus. Nors nežiūrėjau labai rimtai į šią Jo pagalbą, pradėjus mokytis šios kalbos, supratau, jog Jo išmokyti dalykai padėjo man lengviau orientuotis ir suprasti, kas vykdavo pamokoje. Kiekvieną kartą, kai kalbuosi su seneliu, mane užklumpa staigus suvokimas, kiek daug Jis visko žino. Kartais net jaučiu baltą pavydą, nes nemanau, jog kada nors pasieksiu Jo mąstymo lygį. Jeigu per visą savo gyvenimą aš galėčiau pasiekti bent pusę to, ką padarė mano senelis, aš būčiau labai patenkinta. Jis yra mano didžiausias įkvėpimas ir idealas.“

Su mama
(2005 m.)

Septintasis dešimtmetis (61–70) 2012 07 20 – 2022 07 20

2013 m. gegužės 23d. gimė antroji anūkė Augustė. Su Auguste senelis turi nepaprastą ryšį nuo pat jos gimimo. Vos gimusią mažutę miegančią vežimėlyje jis saugodavo ištisas valandas. Jis vienintelis sugeba ją priversti norėti skaityti kartu knygas. Augustė: *„Senelis ne tik mane išmokė pažinti raides ir skaityti, bet kiekvieną kartą mielai su seneliu keliauju į mišką rinkti grybų. Prisimenu, kai tik bandžiau išmokyti skaityti, senelis mane pasisodindavo ant kelių ir garsiai skaitydavo knygą, iš kurios mes mokydavomės. Kiekvieną kartą kai nueiname į parduotuvę, Jis atsisuka į mane ir sako: „Rinkis, ką nori“, taip mane besąlygiškai lepindamas ir mylėdamas. Būdama kartu su seneliu aš jaučiu iš Jo sklindančią nenusakomą šilumą ir atsidavimą, ir žinau, jog tai niekada neišblės.“*

Sūnus Karolis apsigina disertaciją: *„Kiek save pamenu, tėčio išugdytas atsa-kingumo, bei duoto žodžio pažado laikymasis, lydi mane visose srityse. Taip buvo ir su mano profesiniu bei moksliniu keliu, kuomet būdamas dar vaikas, daviau pažadą močiutei, siekti tų pačių, ar bent panašių aukštumų kaip tėtis. Dabar, galiu drąsiai teigti, jog jei ne šis duotas pažadas, o ir tėčio palaikymas visų pirma rašant disertaciją bei ją ginant, to pasiekti man būtų buvę labai nelengva. Puikiai atsimenu ir patį procesą, kai teko ilgai diskutuoti su tėčiu tam tikrais klausimais, mūsų diskusijos peraugdavo net į ginčą, po kurio vienas kito atsiprašydavome už garsesnę žodį. Tačiau už tai galiu tik padėkoti jam, žinau, kad esu daug skolingas, o kartu galiu ir pažadėti dar, jog skolingas stengsiuosi nelikti. „*

Deja, kaip ir visos geros įžangos, ši turi pabaigą. Norint išlaikyti tvarką tu-rėjome susitaikyti su tuo, jog negalime parašyti visų šiltų žodžių skirtų tokiam nuostabiam ir išskirtiniam žmogui kaip Egidijus Kurapka, tačiau, manome, kad

*Sūnus Karolis
apsigina
disertaciją*

*Naujos
technologijos
kartu su Ukraina
(H. Malevski,
V. Shepitko, ir
V. E. Kurapka
2021 m.)*

paminėjome svarbiausius įvykius Jo gyvenime (jeigu mums būtų leista išsakyti visas mintis, būtų galime parašyti antrą knygą vien tik iš gražių prisiminimų, kuriuos sukaupėme per šitiek metų kartu). Tačiau ši knyga yra skirta įamžinti šį vyrą, tėvą, senelį, o galiausiai tiesiog Egidijų, ir padėkoti už viską, ką jis suteikė savo artimųjų ratui bei jį vienaip ar kitaip pažįstantiems asmenims. Aišku, ši įžanga yra tik nedidelis įvadas į Jo gyvenimą ir jo etapus, bet ji paminėjo viską, kas svarbiausią, kadangi buvo parašyta jį mylinčios šeimos narių.